

Valdības Vēstnesis

Šis par "Valdības Vēstnesi" sākot no 1. janvāra:
Sagatoti ekspedīcijā:
Par 1 mēnesi 75 rbj. — kap.
Piecuot mājā un pa pastu:
Par 1 mēnesi 90 rbj. — kap.
Par zīmējumu unamara: sagatoti
ekspedīcijā 3 . 25
pa atpakaļdevējiem 3 . 75

Latvijas valdības
Iznāk katru dienu, izņemot
.....
Redakcija:
Rīgā, pili Nr. 2. Tel. Nr. 9-29
Rukas stundas no 11—12



oficiāls laikraksts
svētdienas un svētku dienas
.....
Kantoris un ekspedīcija:
Rīgā, pili Nr. 1. Tel. Nr. 9-57
Atvērta no pulksten 9—3

Sludinājumu maksa:
a) tīrā sludinājumi līdz 30 vien-
sējīgiem rindītiem 180 rbj. — kap.
par katru tālāku rindīti 6
b) citām iestādēm un amata per-
sonām, par katru viensējīgu
rindīti 8
c) privātiem par katru viensējīgu
rindīti 10

Nr 181

Trešdien, 16. augustā 1922. g.

Piektais gads

Instrukcija par zirgu, ratu, ragavu, aiz-
jūgu, automobiļu un citu transporta
līdzekļu mobilizāciju un rekvizīciju
kažaspēka vajadzībām. (Beigas.)

Valdības rīkojumi un pavēles.

Instrukcija
par zirgu, ratu, ragavu, aizjūgu, auto-
mobiļu un citu transporta līdzekļu
mobilizāciju un rekvizīciju kažaspēka
vajadzībām.

(Turpinājums un beigas.)

20. Apskates punktā ieradies virs-
nieks pārliecinājās par pašvaldības un
policijas iestāžu rīkojumiem attiecībā uz
zirgu un transporta līdzekļu nogādāšanu
apskates punktos, saņem no reģistrācijas
iestādes priekšnieka zirgu mēru un to
personu sarakstus (formas 11. un 12.,
pielikumi Nr. 14 un 15), kuņģi nav atve-
dusi apskatāmos zirgus un transporta
līdzekļus, un stājas pie zirgu un trans-
porta līdzekļu sadalīšanas pēc katego-
rijām. Katrā reģistrācijas iestādē (skatīties
instrukcijas 2. pantu), jāatrodas vienam
zirgu mēram. Zirgu mērs reģistrācijas
iestādei jāiegādā uz sava rēķina. Kaža
apriņķu priekšniekiem pēc punktu skaita
pieņemšanas apriņķi jāiegādājas zirgu
mēri no valsts līdzekļiem. (Zirgu mēra
zīmējums 13. forma pielikumā Nr. 16.)

21. Zirgu apskate sākas ar zirgu
izmēšanu apskates komisijas klātbūtnē.
Pie zirgu izmēšanas jābūt piepalīdzīgam
vietējam policijas kārtbūtniekam vai kādai
attiecīgas pašvaldības iestādes amata
personai. Nav mērojami zirgi, kas jau-
nāki par 4 un vecāki par 18 gadiem.

22. Pēc izmēšanas komisija ar vien-
kāršu balsu vairākumu noteic, kādā kate-
gorijā un šķirā zirgs ieskaitāms, atzi-
mējot šo lēmumu savā sarakstā. Attiecī-
gu atzīmi reģistrācijas iestādes sarakstā
taisa reģistrācijas iestādes priekšnieks
vai darbvedis.

23. Izdarot zirgu apskati, jāievēro
sekoši noteikumi: a) visi atvestie zirgi
jāizmēri, jāapskata un kažaspēka vaju-
dībām derīgie jāsadala kategorijās un
šķirās; b) jāizlabo visas sarakstos pie-
lāstās nepareizības un kļūdas; c) jā-
atzīmē sarakstos iemesls, kuŗa dēļ zirgs
nav atvests apskatei, kā piemēram: "at-
rodas tālākā ceļā" un t. t.; d) apskatot
ķēves ar kumeļiem, jāatzīmē kumeļu
vecums, pie kam ķēves ar kumeļiem,
jaunākiem par 3 mēnešiem, nav ierīn-
dojamas kažaspēkam derīgo zirgu skaitā;
e) jāievēd saraksta beigās uz apskati
atvestie zirgi, kuŗi dažādu iemeslu dēļ
nav ievesti iepriekšējos sarakstos.

24. Noteicot zirgu derīgumu kaža-
spēka vajadzībām, jārikojas saskaņā ar
zirgu pieņemšanas instrukciju (piel-
ikums Nr. 1).

25. Apskatot ratus, aizjūgus un citus
transporta līdzekļus, jāpiegriež sevišķa
vēriba apskatāmo priekšmetu labumam.
Apskatāmo priekšmetu derīgumu kaža-
spēka vajadzībām noteic komisija, atzi-
mējot par to savos sarakstos.

26. Noteicot transporta līdzekļu deri-
gumu kažaspēka vajadzībām, jārikojas
saskaņā ar šo klātpieliktām instrukcijām
(pielikumi Nr. 2 un 3).

Kuŗu un liellaiņu derīgumu kažaspēka
vajadzībām nosaka mobilizācijas komi-
sija saskaņā ar speciālistu slēdzieniem.
27. Par visiem apskates punktos
nenogādātiem transporta līdzekļiem virs-
nieks taisa atzīmi sarakstos, aprādot
nenogādāšanas iemeslus.

28. Zirgu un transporta līdzekļu ap-
skates rezultāti tūlīt pēc apskates jāpa-

ziņo to īpašniekiem. Bez tam pēdējiem
jāatgādina, ka mobilizācijas vai rekvizi-
cijas gadījumos pieņemšanas punktos
nogādājami zirgi, rati un citi transporta
līdzekļi līdz ar šīs instrukcijas „50“ pantā
paredzētiem piederumiem.

29. Komisijas priekšsēdētājs, nenog-
aidot apskates beigas, dod atļauju ap-
skatīto zirgu un transporta līdzekļu no-
gādātājiem doties ar tiem uz mājām.

30. Izdarot apskati, komisijas priekš-
sēdētājs ievēd sīkas ziņas par zirgu, ratu,
ragavu, aizjūgu un citu transporta līdzekļu
stāvokli un vietējām tirgus cenām pēc
klātpieliktās formas 10 (pielikums Nr. 13).

31. Apskati nobeidzot, komisija sa-
kopo un paraksta reģistrācijas sarakstos
ievestos datus (formas 5., 6., 7. un 8.
pielikumi Nr. 5, 7, 9 un 11). Pēc tam
komisijas priekšsēdētājs caur vietējo re-
ģistrācijas iestādi sarakstus nosūta kaža
apriņķa priekšniekam.

32. Nobeidzis zirgu, ratu un citu trans-
porta līdzekļu apskati, komisijas priekš-
sēdētājs nekavejojoties sastāda un iesniedz
vietējam kaža apriņķa priekšniekam ziņo-
jumu par savu darbību, pievienojot pē-
dējos reģistrācijas sarakstus, maršrutu,
ziņas par zirgu, ratu un citu transporta
līdzekļu stāvokli un vietējām tirgus cen-
ām, kā arī to personu sarakstus, kuŗas
nav nogādājušas zirgus un transporta
līdzekļus uz apskati.

33. Pēc ziņojumu un reģistrācijas sa-
rakstu saņemšanas kaža apriņķa priekš-
nieks atkomandē uz savu daļu virsniekus
un nosaka laiku un vietu neapskatīto
zirgu un transporta līdzekļu apskatei. Bez
tam viņš sastāda 14 dienu laikā sīku pār-
skatu 2 eksemplāros pēc šo klātpieliktām
formām 5., 6., 7. un 8. (pielikumi
Nr. 5, 7, 9 un 11), no kuŗa vienu
eksemplāru nosūta galvenam štābam, bet
otru valsts statistikai pārvaldei. Līdz
ar pārskatu kaža apriņķa priekšnieks
iesūta galvenam štābam pa apriņķi sa-
kopotās ziņas par zirgu, ratu, ragavu,
aizjūgu un citu transporta līdzekļu stā-
vokli un vietējām tirgus cenām (forma
10., pielikums Nr. 13).

34. Neapskatīto zirgu un transporta
līdzekļu apskati izdara komisija sastā-
voša no vietējā kaža apriņķa priekšnieka
vai viņa vietnieka, kā priekšsēdētāja,
veterinārārsta un vietējās reģistrācijas
iestādes priekšnieka kā locekļiem. Trans-
porta līdzekļu apskates komisijā vete-
rinārārsta vietā piedalās attiecīgs spe-
cialists.

35. Par papildu apskates rezultātiem
kaža apriņķa priekšnieks sastāda papildu
pārskatu, kuŗu iesūta šīs instrukcijas
33. pantā paredzētam iestādem.

36. Vispārēja pāraudzība par zirgu
un transporta līdzekļu reģistrāciju un
apskati piekrit galvenam štābam, bet
uzraudzība un dažādu vietējā rakstura
jautājumu izšķiršana — kaža apriņķa
priekšniekam.

37. Sīku pārskatu par zirgu un trans-
porta līdzekļu reģistrācijas un apskates
rezultātiem visā valstī sastāda galvenais
štābs un slāda priekšā apsardzības
ministriem.

38. Komisijas priekšsēdētāju iepazī-
stināšanai ar zirgu un transporta līdzekļu
apskates praktiskiem paņēmieniem izda-
rama paraugapskate.

39. Paraugapskati noliek apsardzības
ministrs vienā no apskates iecirkņiem,
kur visi apskates darbi izvedami šai in-
strukcijā paredzētā kārtībā.

Piezīme. Uz paraugapskati nogā-
dātie zirgi un transporta līdzekļi
atsvabināti no tekošās kārtējās ap-
skates.

40. Paraugapskati izved galvenā
štāba ieceltā komisija, piedaloties visiem
apskates komisiju priekšsēdētājiem.

II. nodaļa.
Zirgu un transporta līdzekļu
mobilizācijas kažaspēka va-
jadzībām.

41. Armijas papildināšanai kaža laikā
vajadzīgos zirgus un transporta līdzekļus
apsardzības resoram ir tiesība ņemt lo
iedzīvotājiem mobilizācijas vai rekvizi-
cijas kārtībā (par rekvizīciju skatīties šīs
instrukcijas III. nodaļu).

42. Mobilizācijai padoti visi kaža-
spēka vajadzībām noderīgie zirgi, rati,
ragavas, aizjūgi, velosipēdi, automobiļi
un citi transporta līdzekļi, izņemot šīs
instrukcijas 8. panta piezīmē minētos.

43. Rīkojumu par zirgu un transporta
līdzekļu mobilizāciju kažaspēka vaju-
dībām, noteicot pirmo mobilizācijas
dienu, izdod apsardzības ministrs un uz
vietām izsludina kaža apriņķu priekšnieki
tādā pat kārtībā, kāda paredzēta pilsoņu
(rezervistu) mobilizācijas izsludināšanai
(sludinājuma formas 14. un 15., pielikumi
Nr. 17 un 18).

44. Mobilizējamo zirgu un transporta
sadalījumu pa kažaspēka daļām izstrādā
galvenais štābs. Sadalījums jau miera
laikā piesūtamam attiecīgu kažaspēka daļu
komandieriem, kaža pārvalžu un kaža
apriņķu priekšniekiem.

45. Apriņķi mobilizējamo zirgu un
transporta līdzekļu skaitu kaža apriņķu
priekšnieki sadala starp pilsētām, mie-
stiem un pagastiem proporcionāli derīgo
zirgu un transporta līdzekļu skaitam, no-
sakot cik un kādas kategorijas zirgi un
transporta līdzekļi pieņemami no kaža
pagasta, miesta vai pilsētas.

Piezīme. Kaža apriņķu priekšnieki
uzdod nogādāt pieņemšanas punktos
zirgus un transporta līdzekļus par
50% vairāk, nekā noteikts galvenā
štāba sadalījumā.

46. Apriņķu zirgu un transporta li-
dzekļu mobilizācijas planu jau miera
laikā sastāda kaža apriņķa priekšnieks
un apstiprina galvenais štābs.

47. Zirgu un transporta līdzekļu mo-
bilizācijas planus pagastos, miestos un
pilsētās sastāda uz kaža apriņķa priekš-
nieka rīkojumu; pagastā — pagastu valdes,
bet miestos un pilsētās — policijas priekš-
nieki. Planus apstiprina kaža apriņķa
priekšnieks.

Piezīme. Miestos un pilsētās, kur
nav policijas priekšnieku, zirgu un
transporta līdzekļu mobilizācijas
planus izstrādā attiecīgas miestu, vai
pilsētu valdes.

48. Mobilizācijas planā jāparedz:
a) mobilizācijas izsludināšanas kārtība;
b) zirgu un transporta līdzekļu sapulcē-
šanās punktu darbības kārtība u. t. t.;
c) zirgu un transporta līdzekļu nogādā-
šanas kārtība uz pieņemšanas punktiem
(maršruts); d) pieņemšanas punkta sa-
stāvs, iekārta un darbība e) zirgu ap-
gāde ar elpi, kā arī izstrūkstošo aizjūgu
piederumu iegādāšana; f) zirgu un trans-
porta līdzekļu nogādāšanas kārtība kaža-
spēkam; g) izdevumi, kuŗi saistīti ar
mobilizāciju; h) visi iepriekšējos punktos
neparedzētie pārējie rīkojumi, aprēķini
un darbība, kas izvedami sakarā ar mo-
bilizāciju.

Piezīme. Ziņas un saraksts attie-
cībā uz mobilizācijas planu sastādi-
šanu, kā arī mobilizācijas plans nav
izpaužami, un uzglabājami kā slepeni
dokumenti.

49. Zirgu, ratu un citu transporta
līdzekļu nogādāšana pieņemšanas punktos
noteiktā laikā jāizdara to īpašniekiem uz
sava rēķina.

50. Pieņemšanas punktos nogādā-
jamiem zirgiem jābūt apskatītiem un apgā-
dātiem ar iemauktiem, auzu tarbu un ba-
līšu uz 3 dienām, rēķinot katram zirgam
15 kilogr. (10 mār.) auzu un 6 kilogr.
(15 mār.) sienu par dienu. Katrām
ratiem jābūt klāt uzgrieznu (mitriņu)

atslēgai, vienam spainim un smērū
traukam, bet katrām ragavām — tikai
spainim.

51. Zirgi un transporta līdzekļi pirmā
mobilizācijas dienā nogādājami pie-
ņemšanas punktos no 25 verstu liela
attāluma, bet otrā — no visām pārējām
vietām.

52. Pieņemšanas punktos apriņķi jau
miera laikā noteic kaža apriņķu priekš-
nieks un apstiprina galvenais štābs.

53. Visi zirgi un transporta līdzekļi,
izņemot 8. panta piezīmē minētos, pirms
nogādāšanas pieņemšanas punktā, sapul-
cējami pie pagasta, vai miesta valdes
nama, vai policijas iecirkņa, kur tos
pārbauda reģistrācijas iestādes priekš-
nieks, vai viņa vietnieks, griežot sevišķu
vēribu uz to, lai nogādājami zirgi un
transporta līdzekļi būtu apgādāti ar
50. panta minētiem priekšmetiem.

Piezīme. Par zirgu nogādāšanu
sapulcēšanās punktos jāatzīmē zirgu
pasēs.

54. Ja derīgo zirgu un transporta
līdzekļu skaits miestā vai pilsētā pār-
sniezd pieņemšanas punktā nogādājamo
skaitu, tad tie pieņemšanas punktā no-
gādājami pēc lozes. Lozēšanu izdara
47. pantā paredzēto iestāžu priekšnieki,
vai viņu vietnieki īpašnieku klātbūtnē,
sastādot par notikušo lozēšanu īpašu
aktu (akta forma 16., pielikums Nr. 19).

55. Ja kādā pagastā kažaspēka va-
jadzībām derīgo zirgu skaits ir lielāks
par pieņemšanas punktā nogādājamo
skaitu, tad jārikojas sekoši: a) jākon-
statē to lauksaimniecību skaits, kuŗā ir
tikai viens zirgs un ja tādu saimniecību
skaits ir mazāks, par zirgu pārpalikumu,
tad šo saimniecību zirgi visi jāatsvabina
no mobilizācijas, bet ja zirgu pārpal-
ikums ir mazāks par vienzīrga saimnie-
cību skaitu, tad atsvabināšana piešķirama
caur lozēšanu; b) gadījumā, ja pēc vien-
zīrgu saimniecību zirgu atsvabināšanas
ir vēl zirgu pārpalikums, tad arī no pār-
ējām lielākām saimniecībām jāatsvabina
pa vienam zirgam no armijai mazāk
noderīgiem zirgiem, ja šo saimniecību
skaits nav lielāks ar zirgu pārpalikumu;
pretējā gadījumā arī lielāko saimniecību
zirgi jāatsvabina no mobilizācijas pēc
lozes.

Izlozēšanu izdara pagasta valdes
priekšsēdētājs, vai viņa vietnieks īpaš-
nieku klātbūtnē, sastādot par izlozi īpašu
aktu (forma 16. pielikums Nr. 19).

Piezīme. Uz transporta līdzekļiem
pagastos atsvabinājumi nav attieci-
nami, bet tie mobilizējami 54. pantā
paredzētā kārtībā.

56. Visus pieņemšanas punktos no-
gādājamus zirgus un transporta līdzekļus
47. pantā minēto iestāžu priekšnieki,
vai viņu vietnieki ievēd sarakstos (formas
17., 18., 19. un 20. pielikumi Nr. 20,
21, 22 un 23), pavada un slāda priekšā
mobilizācijas komisijai tādā kārtībā, kādā
tie ievesti sarakstos.

57. Uzraudzība par zirgu un transporta
līdzekļu nogādāšanu pieņemšanas un
sapulcēšanās punktos piekrit vietējam
pašvaldības un policijas amata personām.
Kārtību sapulcēšanās un pieņemšanas
punktos uztur policija, kuŗai ar visiem
līdzekļiem jāsekmē mobilizācijas izve-
šana.

58. Par zirgu un transporta līdzekļu
nenogādāšanu sapulcēšanās un pieņē-
šanas punktos bez likumīga iemesla to
īpašnieki saucami pie atbildības uz
1903. g. sodu likuma 193. panta pamata.
Saukšana pie atbildības piekrit vietējai
policijai, bet uzraudzība par vainīgo
saukšanu pie atbildības — vietējam kaža
apriņķa priekšniekam.

59. Katrā pieņemšanas punktā dar-
bojas viena vai vairāk atsevišķas mobi-
lizācijas komisijas, kuŗu locekļus pida-
līties sēdēs uzaicina vietējais kaža ap-
riņķa priekšnieks.

riņķa priekšnieks. Mobilizācijas komisijas priekšsēdētājs, locekļus un specialistus ar attiecīgas priekšniecības piekrišanu ievēl jau miera laikā kara aprīņķa priekšnieks, ievēdot to mobilizācijas planā.

60. Ja mobilizācijas komisijas priekšsēdētājs, jeb kāds no locekļiem vai specialistiem saslimst, vai kaut kādu citu iemeslu dēļ nevar ierasties uz sēdēm, tad to pienākumus uz kara aprīņķa priekšnieka uzaicinājumu izpilda viņu vietnieki, kuŗus tāpat jau miera laikā ievēl kara aprīņķa priekšnieks.

61. Rakstu darbu izpildīšanai kara aprīņķa priekšnieks komandē uz katru mobilizācijas komisiju 2 kara ierēdņus vai rakstvežus. Vajadzības gadījumā rakstu darbu izpildīšanai nepieciešamos darbežus uz kara aprīņķa priekšnieka pieprasījumu dod vietējās pašvaldības vai policijas iestādes.

62. Laukumus un attiecīgas telpas ar vajadzīgo iekārtu, zirgu un transporta līdzekļu pieņemšanai un ievietošanai līdz nosūtīšanai karaspēka daļām, kā arī komisijai nepieciešamas telpas pēc kara aprīņķa priekšnieka aizrādījuma ierāda par brīvu vietējās pašvaldības iestādes, vajadzības gadījumā arī pie vietējiem iedzīvotājiem. Laukumi un telpas atzīmējami jau miera laikā un ievēdami mobilizācijas planā.

63. Komisija pieņem tikai karaspēka vajadzībām derīgos zirgus un transporta līdzekļus. Noteicot zirgu un transporta līdzekļu derīgumu, vai nederīgumu, karaspēka vajadzībām jālieto šie klātpieliktie: 1) zirgu pieņemšanas instrukcija (pielikums № 1); 2) ratu, ragavu un aizjūgu pieņemšanas instrukcija (pielikums № 2); 3) automobiļu, motocikletu un velosipēdu pieņemšanas instrukcija (pielikums № 3).

Kuŗu un liellaivu derīgumu karaspēka vajadzībām nosaka komisija saskaņā ar speciālistu slēdzieniem.

64. Komisijas lēmumus par zirgu un transporta līdzekļu derīgumu, vai nederīgumu komisijas priekšsēdētājs pašrocīgi ieraksta tani sarakstā, kuŗu līdz ar mobilizējamiem priekšmetiem stāda priekšā komisijai reģistrācijas iestāžu priekšnieki, vai viņu vietnieki (skat. 47. pantu). Ierakstot lēmumus, jāatzīmē vēl katra derīga priekšmeta kategorija un šķira. Atzīmējot sarakstā par zirgu nederīgumu, jāaizrāda, pēc kāda pieņemšanas instrukcijas § un punkta zirgs atzīts par nederīgu.

65. Mobilizējamo, vai rekvizējamo zirgu, transporta līdzekļu un viņu piederumu cenas par vienu gadu uz priekšu nosaka apsardzības ministrs saziņā ar finansu un iekšlietu ministriem.

P i e z ī m e. Ja kāda priekšmeta (kuŗa, automobiļa, motocikleta u. c.) cena priekšlaikā nav noteikta, tad to noteic mobilizācijas komisija. Ja mobilizējamā priekšmeta vērtība pārsniedz 1000 zelta franku, bez attiecīga specialista vēl pieaicināms priekšstāvis no finansu ministrijas, valsts kontroles priekšstāvis pieaicināms likumā paredzētos gadījumos.

66. Par pieņemtiem priekšmetiem komisija izraksta orderčeku, kuŗu līdz ar talonu izsniedz tai amata personai, kuŗa mobilizētos priekšmetus stādījuse priekšā mobilizācijas komisijai. Saņemtos orderčekus un talonus attiecīgā amata persona nekavējoties izsniedz mobilizēto priekšmetu īpašniekiem. Pēdējiem kredītbanka vai attiecīga bankas nodaļa pret orderčeku un talonu izsniedz pienākošos atlīdzības saskaņā ar apsardzības un finansu ministru 1922. g. 10. aprīlī apstiprināto instrukciju par naudas asinģnešanas un pieprasīšanas kārtību mobilizācijas un kara darbības laikā.

P i e z ī m e. Ja zirgi nebūtu apkalti, kā arī ja zirgi un rati, kuŗi pieņemti karaspēka vajadzībām, nebūtu apgādāti ar 50. pantā paredzētiem priekšmetiem, tad visu iztrūkstošo priekšmetu vērtību, kuŗa noteikta 65. p. paredzētā kārtībā, atvelkama divkārtējā apmērā no īpašniekiem pienākošās atlīdzības sumas.

67. Mobilizācijas komisija pieņemtiem zirgiem iedezina uz kreisās gūžas armijā pieņemto zīmi. Transporta līdzekļiem minētā zīme iedezināma pamatdaļā, redzamā vietā. Pēc tam zirgi un transporta līdzekļi ievēdami sarakstos (formas 21., 22., 23., 24., 25. un 26. pielikumi №№ 24, 25, 26, 27, 28 un 29) un nekavējoties nododami (forma 27., pielikums № 30) pret parakstu pie-

ņemējiem, kuŗus komandē attiecīgas karaspēka daļas uz galvenā štāba rīkojumu.

68. Ja karaspēka vajadzībām pieņemtie zirgi un transporta līdzekļi pārveidami pa dzelzceļu un ūdensceļiem, tad par to pārveidāšanu rūpējas kara aprīņķa priekšnieks saziņā ar galvenā štāba satiksmes daļas priekšnieku.

69. Pieņemējiem jāierodas pieņemšanas punktos jau pirms zirgu pieņemšanas. Uz katrēm 3 zirgiem komandējams viens pieņemējs līdz ar vajadzīgām birkām un auzu maisiem. Vajadzīgās telpas pieņemēju un komisijas locekļu novietošanai mobilizācijas laikā ierādāmas 62. pantā paredzētā kārtībā.

P i e z ī m e. Ja pieņemēji neierodas, tad pieņemtos zirgus un transporta līdzekļus kara aprīņķa priekšnieks nosūta karaspēka daļām ar vietējā garnizona karavīriem vai izlieto citus līdzekļus viņu nogādāšanai.

70. Komisiju darbībai nepieciešamos instrumentus jau miera laikā iegādā kara aprīņķa priekšnieks un ar mobilizācijas izsludināšanu izsniedz komisiju priekšsēdētājiem. Tāpat kara aprīņķa priekšnieks iegādā vajadzīgās blankas. Orderčeku grāmatas kara aprīņķa priekšnieks saņem no apsardzības ministrijas budžetu un kredītu pārvaldes.

71. Ja līdzotā elpe ceļā izrādītos pār nepietiekošu, tad iztrūkstošo sienu un auzas piegādā vietējās pašvaldības iestādes uz mobilizācijas komisijas rīkojumu. Izdevumus pašvaldības iestādēm apsardzības ministra noteikto cenu apmērā (skat. 65. p.) atlīdzina kara aprīņķa priekšnieks pēc rēķinu saņemšanas.

P i e z ī m e. Elpes iegādāšanas kārtība paredzama pašvaldības iestāžu mobilizācijas planos, saskaņā ar kara aprīņķa priekšnieka aizrādījumiem.

72. Ja kāds no pieņemtiem zirgiem piepeži saslimst, tad tas nododams kara aprīņķa priekšnieka rīcībā, kuŗš gādā par zirga ārstēšanu. Ārsta palīdzību sniedz vietējais aprīņķa vai iecirkņa veterinarārsts, bet zāles apgādā kara aprīņķa priekšnieks. Pie pirmās iespējas kara aprīņķa priekšnieks slimo zirgu nosūta uz tuvāko kara veterinarārstniecību vai ambulanci, kuŗa pēc izveseļošanās zirgu nosūta uz attiecīgu karaspēka daļu.

73. Pēc zirgu un transporta līdzekļu mobilizācijas nobeigšanas, komisijas priekšsēdētājs nekavējoties nodod vietējam kara aprīņķa priekšniekam saņemtos instrumentus, zirgu un transporta līdzekļu sarakstus, orderčeku grāmatu pasakņus, neizlietos orderčekus un kancelas piederumus (forma 28., pielikums № 31).

74. Ja izrādītos zirgu un transporta līdzekļu trūkums, kara aprīņķa priekšniekam ir tiesība izsludināt papildu mobilizāciju tajos apvidos, kur ir zirgu un transporta līdzekļu pārpalikums. Iztrūkuma papildināšanai mobilizācijas komisijai ir tiesība augstākās kategorijas zirgus nolikt uz nākošo zemāko. Atlīdzība izsniedzama par to kategoriju, kuŗā zirgs faktiski ieskaitīts (piem. ja papildinot iztrūkumu, kavalerijas zirgs ieskaitīts artilērijas kategorijā, tad atlīdzība jāizsniedz par artilērijas kategorijas zirgu).

75. Ja arī papildu mobilizācija nedod noteikto zirgu un transporta līdzekļu vairumu, kara aprīņķa priekšnieks telegrafē galvenam štābam. Pēdējais iztrūkumu uzdod papildināt citā aprīņķī, kur izrādītos lielāks derīgo zirgu un transporta līdzekļu skaits.

76. Pēc mobilizācijas nobeigšanas kara aprīņķa priekšnieks nekavējoties telegrafē galvenam štābam par mobilizācijas panākumiem un piesūta pēdējam pārskatu par mobilizācijas rezultātiem, pēc klātpieliktām formām 29., 30., 31., 32. un 33. (pielikumi № 32, 33, 34, 35 un 36).

77. No kara spēka daļām uz zirgu un transporta līdzekļu mobilizācijas komisijām komandētiem virsniekiem komandējuma nauda izsniedzama savās daļās. Pie mobilizācijas iesauktiem un par mobilizācijas komisiju priekšsēdētājiem ieceltiem virsniekiem komandējuma nauda izsniedzama kā bataljonu komandējiem. Mobilizācijas komisijās pieaicinātiem veterinarārstiem un specialistiem komandējuma nauda izsniedzama kā rotas komandējam, bet komisiju darbežiem un viņu vietas izpildītājiem, kā jaunākiem virsniekiem, rakstvežiem — kā virsdienesta vecākiem rakstvežiem. Mobilizētiem virsniekiem, pieaicinātiem

specialistiem, darbežiem un rakstvežiem komandējuma naudu izprasa un izmaksā kara aprīņķa priekšnieks.

78. Kara dienestā iesauktās personas, kuŗas darbojas mobilizācijas komisijas sastāvā, nav nosūtamas uz kara spēka daļām līdz mobilizācijas komisijas darbības nobeigšanai.

III. nodaļa.

Zirgu, ratu, ragavu, aizjūgu un citu transporta līdzekļu rekvizīcija kara laikā kara spēka vajadzībām.

79. Rekvizīcija ir armijai vajadzīgo priekšmetu iegūšana spaidu ceļā no vietējiem iedzīvotājiem. Divīziju komandieriem ir tiesība izdarīt zirgu, ratu, ragavu, aizjūgu un citu transporta līdzekļu rekvizīciju tikai tanīs gadījumos, kad kara apstākļos rastos nepieciešama vajadzība, papildināt armiju ar minētiem priekšmetiem, un tos citādā ceļā iegūt nav iespējams.

80. Rīkojumu par rekvizīciju izdod divīzijas komandieris, bet izsludina: pagastos un miestos — pašvaldības, bet pilsētās — policijas iestādes 43. pantā paredzētā kārtībā (sludinājumu formas 14. un 15. pielikumi № 17 un 18). Rekvizīcijas rīkojuma izsludināšanu ar divīzijas komandiera piekrišanu nepieciešamos vajadzības gadījumos var izdarīt arī attiecīgas karaspēka daļas.

81. Divīzijas komandieris noteic divīzijas rekvizīcijas rajona apgabalu, kuŗos izvedama rekvizīcija, kā arī rekvizējamo priekšmetu skaitu, kategoriju, šķirņu, pieņemšanas vietu un laiku.

82. Rekvizēt var visus zirgus un transporta līdzekļus, izņemot šīs instrukcijas 8. panta piezīmē minētos.

83. Rekvizējami zirgi un transporta līdzekļi sadalāmi pēc iespējas vienlīdzīgi un taisnīgi starp iedzīvotājiem. Izņēmuma gadījumos atļauts izdarīt rekvizīciju arī atsevišķās saimniecībās.

84. Rekvizīciju izdara 1922. g. 17. marta likuma 3. pantā paredzētā rekvizīcijas komisija. Par rekvizētiem priekšmetiem izmaksā atlīdzību uz vietas vai arī izdod orderčekus, pret kuŗiem priekšmetu īpašnieki saņem atlīdzību saskaņā ar 66. pantā minētās instrukcijas noteikumiem.

85. Rekvizējamos zirgus un transporta līdzekļus nogādā pieņemšanas punktos to īpašnieki uz sava rēķina. Pretējā gadījumā tos atņem spaidu ceļā caur policiju vai caur attiecīgu karaspēka daļu, skatoties pēc katreizējiem apstākļiem.

86. Par rekvizējamo priekšmetu nenogādāšanu pieņemšanas punktos vainīgie saucami pie atbildības uz 1903. g. sodu likuma 193. panta pamata. Sausšana pie atbildības piekrit vietējai policijai, bet uzraudzība par saukšanu pie atbildības — attiecīgajai karaspēka daļai vai vietējam kara aprīņķa priekšniekam.

87. Rekvizējot zirgus un transporta līdzekļus, jārikojas pēc šīs instrukcijas 63., 64., 65. un 67. panta nozācijumiem.

88. Karaspēka daļām un kara iestādēm jau miera laikā jāizstrādā rekvizīcijas plāni un jāiegādā zirgu mēri un citi vajadzīgie instrumenti, kā arī sarakstu un pārskatu blankas. Plānus apstiprina divīzijas komandieris. Orderčeku grāmatas saņem no apsardzības ministrijas budžetu un kredītu pārvaldes.

89. Pēc rekvizīcijas nobeigšanas rekvizīcijas komisijas priekšsēdētājs iesniedz divīzijas komandierim pārskatu par rekvizīcijas rezultātiem. Pēdējais sastāda un piesūta galvenam štābam vispārēju pārskatu. Pārskati sastādāmi pēc šie klātpieliktām formām 29., 30., 31., 32. un 33. (pielikumi №№ 32, 33, 34, 35. un 36.)

90. Visi karaspēka likumīgie pieprasījumi attiecībā uz rekvizīciju policijas un pašvaldības iestādēm jāizpilda bez kavēšanas. Neizpildīšanas gadījumā vainīgie saucami pie atbildības uz 1903. g. sodu likuma 639. panta pamata.

IV. nodaļa.

Izdevumi un amatpersonu atbildība.

91. Izņemot izdevumus, kuŗus sedz reģistrācijas iestādes no saviem līdzekļiem, visi pārējie izdevumi sakarā ar zirgu un transporta līdzekļu reģistrāciju, apskati, mobilizāciju un rekvizīciju sedzami no valsts līdzekļiem.

92. Karalaika izdevumu aprēķinus kara iestāžu priekšnieki un karaspēka daļu komandieri sastāda jau miera laikā un iesūta galvenam štābam apstiprināšanai, izdevumu segšanai vajadzīgās sumas sa-

ņemamas saskaņā ar ministru kabineta 1921. g. 20. decembrī pieņemtiem noteikumiem par kredītiem kara laikā un mobilizācijas vajadzībām (1921. g. V. V. № 294).

93. Pašvaldības iestāžu un policijas amata personas par šini instrukcijā aprādīto pienākumu neizpildīšanu, vai nolādīgu izpildīšanu saucamas pie atbildības uz 1903. g. sodu likuma 684. panta pamata.

Rīgā, 1922. g. 11. augustā.

Apsardzības ministra vietas izpildītājs,
ministra biedrs, pulkvedis Laimiņš,
Galvenā štāba priekšnieks,
generalis Peniķis,
Karaklausības-mobilizācijas nodaļas
priekšnieks, kara ierēdnis Labans.

Valdības iestāžu paziņojumi.

Paziņojums pašvaldības iestādēm.

Saskaņā ar Saeimas vēlēšanu likumu 14. pantu, pilsētu un miestu domēm, kā arī pagastu padomēm ir jāievēl iecirkņu vēlēšanu komisijas un vajadzības gadījumos arī apakšiecirkņu vēlēšanu komisijas, kuŗas uz proporcionalitātes pamata sastādāmas no 3 vai 5 locekļiem. Komisijas ir ievēlamas līdz š. g. 1. septembrim, par ko ir paziņojams centrālajai vēlēšanu komisijai Rīgā.

1922. g. 12. augustā.

Centrālās vēlēšanu komisijas
priekšsēdētājs M. Skujenieks,
Sekretārs O. Nonācs.

Paskaidrojums par bēgļu un optantu mantas pārvešanas un likvidācijas kārtību Krievijā.

Papildinot savus agrākos paskaidrojumus Latvijas presē par bēgļu un optantu mantas izvešanu un likvidēšanu Krievijā, paziņoju vēl sekošo:

Acumirkli svarīgākais un steidzamākais ir jautājums par Latvijā jau pārnākušo bēgļu mantu pārvešanu vai likvidēšanu. Nolikuma 3. daļa ir stājusēs spēkā no 23. jūlija un pēdējais termiņš Krievijā palikušo īpašumu pieteikšanai ir 23. augusts, līdz kuŗam mantu un īpašumu sarakstiem jau jābut iesniegtiem attiecīgām Krievijas guberņas pārvaldes nodaļām, pēc atstāto īpašumu atrašanās vietas. Tekstueli ņemot nolikuma 3. d. 5. panta noteikumu, mantu saraksti jāiesniedz 3 eksemplāros (originals un 2 noraksti) caur Latvijas konsularām iestādēm vai tieši personām, kuŗu uzglabāšanā šie īpašumi atstāti. Pēdējā gadījumā, t. i. tieši nosūtīt mantu sarakstu, jāizdod mantu glabātājam attiecīga pilnvara, kuŗa iepriekš, kopā ar sarakstiem, legalizējama mūsu ārlietu ministrijā un vietējā Krievijas sūtniecībā. Pirmā gadījumā pietiek tikai ar sarakstu nosūtīšanu mūsu konsuliem Krievijā, ko var izdarīt paši nosūtītāji, vai arī caur ārlietu ministriju vai caur Latvijas bēgļu reevakuācijas biedrību, Martas ielā 5 (še dabujami arī optācijas nolīgumu pilnīgi teksti un sarakstu un pilnvaru blanketes). Katrā ziņā uedrikt palaist termiņus, jo dažādos dokumentus, ja tie izrādītos par vajadzīgiem, varēs nosūtīt vēlāk. Es no savas puses, ievērojot Krievijas apstākļus un no praktiskā viedokļa raugoties, ieteiktu izdarīt legalizēšanu un nosūtīt tieši tām personām Krievijā, nekavējoties nodošanai guberņas pārvaldes nodaļām, arī vecos, pašiem bēgļiem daudzos gadījumos jau no māju komitejām izdotos mantas sarakstus. Ar šie, protams, kopā ar pilnvarām, katrā ziņā iepriekš ir jālegalizē. Kā izveidosies mantu izvešana, vēl grūti noteikt. Cik zināms, tad Krievijas valdība šini jautājumā izstrādā specialas instrukcijas. No mūsu puses prasis izvešanu periodiski, ešeloniem no galveniem punktiem, Pēterpils, Maskavas un Omskas, kā arī ar atsevišķiem vagoniem. Domājams, ka arī pašiem īpašniekiem būs iespējams dabūt vagonus pat līdz katrai Latvijas stacijai, tikai ir cits jautājums, cik tas maksās, un laikam gan izdevīgāki būs mantas likvidēt turpat uz vietas Krievijā un tikai vērtības (mantu ekvivalentu) pārsūtīt uz Latviju. Pēc jautājuma noskaidrošanas par mantu izvešanas kārtību ziņos.

Pēc vienošanās ar Krievijas valdību, nolīgumā paredzētos galīgos pieteikuma pie-

